

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Václava Štencla v právní věci žalobce: **ThDr. R. K.**, zastoupený Mgr. Lukášem Rapsou, advokátem, sídlem Štupartská 769/18, Praha 1, proti žalovaným: **a) Základní škola Teplice**, sídlem U Nových lázní 1102, Teplice, a **b) Základní škola s rozšířeným vyučováním cizích jazyků, Teplice**, sídlem Metelkovo nám. 968, Teplice, obě zastoupeny Mgr. et Mgr. Lucií Neumannovou, advokátkou, sídlem Masarykova třída 2462/55, Teplice, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných spočívajícím v přijetí nezletilých dětí žalobce ke školní docházce, umožnění jejich účasti na vyučování, včetně vyslání jednoho z dětí na adaptační kurz, a v omezování poskytování informací žalobci, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 11. 2025, č. j. 16 A 22/2025-31,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 11. 2025, č. j. 16 A 22/2025-31, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaných spočívajícím dle žalobních tvrzení v přijetí nezletilých dětí žalobce ke školní docházce, umožnění jejich účasti na vyučování od dne 2. 9. 2025 (včetně vyslání syna na adaptační kurz dne 4. 9. 2025), jakož i v neposkytování informací žalobci o vzdělávání

dětí, které má spočívat v tom, že žalované po žalobci vyžadují komunikaci výhradně přes advokátku, zatímco s matkou dětí běžně komunikují přes školní aplikace, což vede k vyloučení žalobce z informování o vzdělávání dětí. V doplnění žaloby se žalobce dále domáhal určení nezákonnosti zásahu Krajského úřadu Ústeckého kraje (dále jen „krajský úřad“) spočívajícího v blíže popsaném postupu tohoto úřadu v obnovených řízeních ve věcech rozhodnutí, jimiž byly povoleny přestupy nezletilých dětí žalobce na jiné školy.

[2] Krajský soud usnesením označeným v záhlaví žalobu odmítl. Z dokladů předložených žalobcem zjistil, že přestup obou nezletilých dětí (zastoupených matkou) byl povolen rozhodnutími žalovaných v červnu 2025, a to s termínem nástupu od 1. 9. 2025. Na základě těchto pravomocných rozhodnutí žalobcovy nezletilé děti do nových škol nastoupily. Z dokladů dle krajského soudu rovněž vyplynulo, že žalobce s těmito rozhodnutími nesouhlasil a požadoval, aby děti nadále navštěvovaly školy v Nymburce v blízkosti jeho bydliště. V srpnu 2025 proto podal jako zákonný zástupce obou dětí žádosti o obnovu řízení a stěžoval si u zřizovatele žalovaných základních škol. Obnovy řízení byly povoleny v srpnu 2025 a obnovená řízení přerušena v říjnu 2025 pro předběžnou otázku (v době rozhodování krajského soudu nebyla tato řízení skončena).

[3] Krajský soud vycházel ze skutečnosti, že o přestupu žáka základní školy do jiné základní školy rozhoduje ředitel školy (do které se žák hlásí) správním rozhodnutím [§ 165 odst. 2 písm. e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)]. Dle krajského soudu byl (resp. mohl být) žalobce účastníkem řízení o přestupu a proti vydaným rozhodnutím se mohl bránit odvoláními, popř. žalobami proti rozhodnutím správního orgánu. Dle krajského soudu proto nebyla naplněna základní podmínka řízení vyplývající ze zásady subsidiarity zásahových žalob, které jsou přípustné pouze tehdy, neexistuje-li žádné řízení, v němž osoba může chránit svá veřejná subjektivní práva v rámci veřejné správy nebo později žalobou proti rozhodnutí vzešlého z takového řízení. Žalobce se dle krajského soudu mohl bránit odvoláním a žalobou přímo proti správním rozhodnutím obou žalovaných povolujícím přestup nezletilých dětí a nemohl nevyužití této obrany zhojit pozdější žalobou zásahovou. Krajský soud s odkazem na § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rovněž považoval za vyloučené, aby se žalobce mohl bránit zásahovou žalobou toliko proti důsledkům pravomocných rozhodnutí. Nezletilým dětem byl rozhodnutími obou žalovaných pravomocně povolen přestup a školní docházka (včetně účasti na školních akcích, jakou je i adaptační kurz) je vykonávána na podkladě těchto rozhodnutí. Krajský soud uvedl, že v řízení o zásahové žalobě nemohl hodnotit zákonnost těchto vydaných rozhodnutí. Soud tedy žalobu odmítl jako nepřipustnou, neboť žalobce se mohl nápravy domáhat jinými právními prostředky [§ 85 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

II. Kasační stížnost a další vyjádření účastníků

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž namítl, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné, neboť krajský soud zcela opomněl vypořádat některé žalobní body. Kromě jiného stěžovatel krajskému soudu vytkl, že se nezabýval nečinností a nezákonným postupem krajského úřadu, jak stěžovatel požadoval v doplnění žaloby.

pokračování

[5] Dle stěžovatele krajský soud chybně nerozlišil, že některé části žaloby směřovaly proti trvajícím faktickým zásahům (zahájení a umožnění školní docházky bez řádného předání dokumentace z původních základních škol, vyslání na adaptační kurz, omezování komunikace se stěžovatelem, trvající stav spočívající v setrvání dětí v nových základních školách). Tyto zásahy nejsou dle stěžovatele řešitelné obranou proti správním rozhodnutím o přestupu.

[6] Krajský soud se dle stěžovatele měl zabývat rovněž zákonností obou vydaných správních rozhodnutí o přestupu, která v napadeném usnesení ani neidentifikoval. Rovněž se soud nezabýval otázkou řádného doručení těchto rozhodnutí ani dalším vývojem obnovených řízení. I způsob výkonu rozhodnutí může představovat nezákonný zásah, který má samostatnou právní relevanci. Stěžovatel se domnívá, že mu krajský soud odepřel soudní ochranu před nezákonným jednáním zasahujícím do jeho rodičovských práv.

[7] Dále stěžovatel krajskému soudu vytýká porušení práva na spravedlivý proces, neboť mu nebylo umožněno seznámit se s vyjádřeními žalovaných k podané žalobě a reagovat na ně.

[8] Žalované ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázaly na to, že stěžovatel podanou žalobou usiloval o zvrácení (či obehnutí) účinků pravomocných správních rozhodnutí o přestupu nezletilých dětí na jiné základní školy. Odmítnutí žaloby pro existenci jiných právních prostředků ochrany proto bylo zákonné a v souladu s judikaturou správních soudů. Všechny jednotlivé okruhy, jejichž nevypořádání stěžovatel namítá, sledují tentýž cíl, a sice dosažení zákazu školní docházky dětí v žalovaných základních školách. Soud nebyl povinen se vydanými správními rozhodnutími věcně zabývat, odmítl-li žalobu jako celek pro nepřipustnost. Rovněž rozhodování krajského úřadu ve věci obnovených řízení vyústí ve vydání správních rozhodnutí, proti nimž nelze brojit zásahovou žalobou. Žalované dále z procesní opatrnosti věcně reagovaly také na jednotlivé stěžovatelem problematizované okruhy týkající se věci samé. Tuto část vyjádření Nejvyšší správní soud pro nadbytečnost nerekapituluje, neboť nesouvisejí s důvody napadeného usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby. K otázce neseznámení stěžovatele s jejich vyjádřením k žalobě žalované uvedly, že s ohledem na odmítnutí žaloby se nemohlo jednat o vadu způsobující nezákonnost napadeného usnesení.

[9] Stěžovatel reagoval na vyjádření žalovaných podáním repliky, v níž setrval na tom, že faktické úkony vymezené žalobou mají povahu zásahu a že se podanou žalobou nepokoušel zvrátit rozhodnutí žalovaných o přestupu. Rozhodující je dle stěžovatele povaha napadeného jednání, od něhož se odvíjí posouzení otázky, zda existuje účinný právní prostředek ochrany a nápravy. Krajský soud měl dle stěžovatele u každého problematického okruhu (u každého žalobou vymezeného zásahu) posoudit, zda takový prostředek existuje. To však neučinil. Napadené usnesení je proto z tohoto důvodu nepřezkoumatelné, neboť se nezabývá otázkou subsidiarity zásahové žaloby ve vztahu ke všem vymezeným zásahům. I pokud by stěžovatel připustil, že nebyl a neměl být účastníkem řízení o přestupech dětí, má přesto jako jejich zákonný zástupce právo na informace o průběhu a výsledcích jejich vzdělávání. Stěžovatel pokládá otázku, zda krajský soud mohl žalobu odmítnout jako celek, aniž by jednotlivě posoudil žalobní okruhy. K postupu krajského úřadu pak stěžovatel uvedl, že ani v tomto případě žalobou nenapadal jím vydané rozhodnutí, ale procesní postup (slovy stěžovatele „faktické procesní jednání“). K nemožnosti reagovat na vyjádření

žalovaných k žalobě stěžovatel uvedl, že tato vada mohla mít dopad na zákonnost usnesení napadeného kasační stížnosti, neboť tím bylo stěžovateli znemožněno vyložit chybnost argumentů žalovaných. Stěžovatel reagoval také na argumentaci žalovaných k věci samé. I v tomto případě není třeba tuto polemiku reprodukovat, neboť nesměřuje k nosným důvodům napadeného usnesení, kterým byla žaloba odmítnuta bez posouzení věci samé.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[11] Z hlediska posouzení důvodnosti kasační stížnosti bylo dle Nejvyššího správního soudu rozhodné, že stěžovatel se podanou žalobou domáhal určení nezákonných zásahů žalovaných a rovněž ochrany před těmito zásahy, přičemž za nezákonné zásahy žalovaných výslovně označil (viz žalobní petit v bodě II žaloby) toto jejich jednání:

1/ přijetí nezletilých dětí stěžovatele ke školní docházce a umožnění jejich účasti na vyučování, včetně vyslání jednoho z dětí na adaptační kurz;

2/ neposkytování informací stěžovateli o vzdělávání jeho dětí rovným, přímým a nediskriminačním způsobem.

[12] V doplnění žaloby se žalobce dále domáhal určení nezákonnosti zásahu spočívajícího rovněž v 3/ postupu krajského úřadu v obnovených řízeních ve věcech rozhodnutí, jimiž byly přestupy nezletilých dětí žalobce na jiné základní školy povoleny.

[13] Krajský soud žalobu odmítl jako celek. Bylo tedy nutno se s ohledem na obsah kasačních námitek zabývat zákonností napadeného usnesení o odmítnutí žaloby postupně ve vztahu ke všem třem tvrzeným zásahům (okruhům zásahů). Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že zatímco ve vztahu k prvnímu tvrzenému zásahu výrok napadeného usnesení o odmítnutí žaloby ob stojí (byť s provedenou korekcí argumentace krajského soudu), ve vztahu k dalším dvěma je napadené usnesení zatíženo nepřezkoumatelností, pro kterou muselo být zrušeno.

III.A Přijetí nezletilých dětí ke školní docházce a umožnění jejich účasti na vyučování

[14] Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[15] Ve vztahu k prvnímu tvrzenému zásahu krajský soud opřel výrok napadeného usnesení o odmítnutí žaloby o § 85 s. ř. s., dle kterého je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem *nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky* (§ 85 s. ř. s.). V takovém případě soud žalobu odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Uvedené pravidlo je výrazem principu subsidiarity zásahové žaloby.

[16] S odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, č. 6/2021 Sb. NSS, *ŽAVES*, krajský soud vycházel z toho, že přichází-li v úvahu obrana proti určitému jednání veřejné správy formou žaloby proti rozhodnutí, má tato žaloba přednost před žalobou zásahovou. Podmínkou přípustnosti zásahové žaloby je pak v souladu s uvedeným principem i to, že *nesmí „existovat žádné jiné*

pokračování

správní řízení ani žádný jiný moment, kdy osoba v minulosti mohla nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem (buď jako účastník správního řízení, nebo jako osoba, která sice dle zákona nebyla účastníkem řízení, ovšem proti rozhodnutí má právo podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.). Je nerozhodné, zda takovou ochranu využila. Tato podmínka proto vylučuje, aby zásahovou žalobu úspěšně podala osoba, která např. nevyužila (nebo sice využila, ale bez úspěchu) opravné prostředky k ochraně svého subjektivního práva, případně soudní ochranu proti rozhodnutí, které z takového řízení vzešlo“ (tamtéž, bod 85).

[17] V posuzované věci krajský soud dospěl k závěru, že *jiným právním prostředkem ochrany vylučujícím podání zásahové žaloby (§ 85 s. ř. s.) byla žaloba proti rozhodnutí správního orgánu (dle § 65 a násl. s. ř. s.). Tento závěr krajský soud opřel o následující argumentaci a odůvodnění.*

[18] Podle § 49 odst. 1 školského zákona *o přestupu žáka základní školy do jiné základní školy rozhoduje na základě žádosti zákonného zástupce žáka ředitel školy, do které se žák hlásí. Pokud ředitel školy rozhodne, že žádosti o přestup vyhoví, informuje o této skutečnosti bez zbytečného odkladu ředitele školy, z níž žák přestupuje. Ředitel školy, z níž žák přestupuje, zašle do pěti pracovních dnů poté, co se dozvěděl o přijetí žáka na jinou školu, řediteli této školy kopii dokumentace žáka ze školní matriky. Stejně jako v případě prvotního přijetí žáka k základnímu vzdělávání (§ 46 odst. 1 školského zákona) i v případě přestupu žáka do jiné základní školy se rozhoduje ve správním řízení rozhodnutím, neboť se jedná o rozhodování o právech a povinnostech v oblasti státní správy školství, jak vyplývá z § 165 odst. 2 písm. e) školského zákona.*

[19] Žák je oprávněn ve škole realizovat právo na vzdělání [§ 21 odst. 1 písm. a) školského zákona] a zároveň povinen zde plnit povinnou školní docházku (§ 36 školského zákona), jakož i povinnosti řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat [§ 22 odst. 1 písm. a) školského zákona]. Po vydání pravomocného rozhodnutí o přestupu je žák oprávněn a povinen realizovat tato práva a povinnosti na škole, která žádosti o přestup vyhověla, nikoli na škole původní. Zrcadlově k právům a povinnostem žáka je pak nová škola, kam žák přestoupil, povinna mu vzdělávání umožnit a oprávněna vyžadovat plnění jeho povinností docházet do školy a řádně se vzdělávat. S realizací práva na vzdělávání a s plněním povinné školní docházky je pak neoddělitelně spjata nejen každodenní docházka žáků do školy, ale i jejich účast na akcích školou pořádných (zde adaptačním kurzu).

[20] V návaznosti na výše uvedené krajský soud v napadeném usnesení dovodil, že rozhodujícím momentem, kdy se stěžovatel mohl bránit přestupu obou nezletilých dětí stěžovatele na jiné školy (žalované), byl okamžik vydání rozhodnutí o přestupu, proti nimž stěžovatel mohl jako účastník tohoto řízení podat odvolání ke krajskému úřadu a následně žalobu proti rozhodnutí správního orgánu. S „přijetím“ (správněji „přestupem“) nezletilých dětí stěžovatele pak dle krajského soudu zákon neoddělitelně spojuje i právo a povinnost účasti nezletilých dětí stěžovatele na vyučování, včetně vyslání jednoho z dětí na adaptační kurz.

[21] Z judikatury Nejvyššího správního soudu však k těmto otázkám vyplývá, že *„ve správním řízení, jehož předmětem je rozhodování o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání, je účastníkem řízení pouze dítě, které v zastoupení svých zákonných zástupců podává přihlášku*

k zápisu do základní školy (zde žádost o přestup) a rozhodnutím ředitele základní školy o přijetí dítěte ke vzdělávání může být dotčeno pouze právo dětí na vzdělávání a žádné veřejné subjektivní právo rodičů být dotčeno nemůže, (...) rodiče nejsou účastníky tohoto řízení“ (např. rozsudek ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 281/2015-32, bod 23; ústavní stížnost proti tomuto rozsudku odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. IV.ÚS 1844/16; pozn.: zvýraznění podtržením doplnil soud). Obdobně tedy platí, že i v řízení o přestupu žáka do jiné základní školy je jeho účastníkem toliko dítě (jednající v zastoupení svým rodičem), nikoli samotný rodič dítěte.

[22] Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu je dále patrné, že rozhodnutí o přijetí dítěte do školy (a tedy i o přestupu) se sice určitým způsobem zprostředkovaně dotýká právní sféry rodičů, kterým tím vzniká řada povinností (např. hradit případnou úplatu za vzdělávání, zájmové kroužky, či stravování dítěte, zajištění docházky dítěte do školy, řádných omluv nepřítomnosti). Nejedná se však o dotčení práv a povinností rodičů v oblasti veřejnoprávní. Neshodu rodičů ohledně školy, kterou má jejich dítě navštěvovat, přísluší řešit výhradně civilním soudům (§ 877 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník), které tak zajišťují ochranu práv rodičů při výkonu jejich rodičovské odpovědnosti, nikoli soudům ve správním soudnictví.

[23] Základní škola není povinna sama z úřední povinnosti zjišťovat, zda mezi zákonnými zástupci dítěte panuje shoda v otázce přestupu dítěte na jinou školu. Pokud by nicméně neshoda rodičů v průběhu řízení o přestupu vyšla najevo, nemohla by škola bez doložení souhlasu obou rodičů, resp. pravomocného soudního rozhodnutí civilního soudu, ve věci přestupu rozhodnout a musela by vyčkat soudního rozhodnutí (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2021, č. j. 6 As 153/2020-40). Dítě v zastoupení nesouhlasícího rodiče by se proti chybnému postupu školy mohlo bránit, nicméně nesouhlasící rodič by musel jménem dítěte vysvětlit negativní následky postupu školy pro samotné dítě (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2025, č. j. 10 As 108/2025-39, bod 11, nebo ze dne 29. 7. 2025, č. j. 9 As 81/2025-30, bod 13).

[24] Neobstojí tedy závěr krajského soudu, že se stěžovatel (sám za sebe) mohl a měl bránit proti rozhodnutím o přestupu vlastních dětí na jiné základní školy. Jako subjekt jednající vlastním jménem a sledující výhradně vlastní zájmy by stěžovatel nebyl a nemohl být s žalobami proti rozhodnutím správních orgánů úspěšný, neboť tato rozhodnutí přímo nezasahují do jeho práv a povinností. V důsledku toho tedy neobstojí ani závěr krajského soudu o tom, že stěžovatel měl k dispozici jiný prostředek soudní ochrany (žalobu proti rozhodnutí), který měl před žalobou zásahovou přednost s odkazem na uplatnění principu subsidiarity.

[25] V nyní projednávané věci nicméně výše uvedené závěry nic nemění na tom, že ve vztahu k této části žaloby a prvému stěžovatelem tvrzenému zásahu krajský soud přesto zásahovou žalobu správně odmítl.

[26] Jak totiž rozšířený senát vyslovil v již výše odkazovaném rozsudku č. j. 6 As 108/2019-39, ŽA VES (bod 115), „je-li zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, původci či jiným okolnostem "zásahem" ve smyslu legislativní zkratky v § 82 s. ř. s., i kdyby byla všechna tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající

pokračování

v myslitelném tvrzení nezákonného zásahu. Soud zde bude přiblížit též k závěrům ustálené judikatury, jež dále vysvětluje, které úkony veřejné správy nezákonným zásahem nejsou a nemohou být. Tento závěr formuloval rozšířený senát již v rozsudku ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, č. 3687/2018 Sb. NSS, bod 63 (věc EUROVIA). Byť byl tento rozsudek zrušen nálezem ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, důvody zrušení pro protiústavnost se vztahovaly k posuzování včasnosti zásahové žaloby a nijak se nedotýkaly právě zmiňované otázky. Tyto nezpochybněné závěry rozšířeného senátu se naopak staly základem navazující judikatury (např. rozsudek ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 As 44/2019-21, bod 12, nebo rozsudek ze dne 18. 3. 2021, č. j. 10 As 255/2020-34, bod 14).“

[27] Není-li tedy stěžovatel krácen na veřejných subjektivních právech a povinnostech tvrzeným jednáním žalovaných, není aktivně procesně legitimován nejen k podání žaloby proti rozhodnutí, ale i žaloby zásahové, neboť není splněna podmínka řízení spočívající v myslitelném dotčení stěžovatelovy právní sféry. Krajský soud proto měl žalobu v této části správně odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., což v souladu s vysloveným závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu napraví v dalším řízení, k němuž mu bude věc z důvodů uvedených níže vrácena (viz k tomu odůvodnění tohoto rozsudku obsažené v následujících částech III.B a III.C).

[28] Z judikatury Nejvyššího správního soudu současně vyplývá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2025, č. j. 1 As 327/2024-53, bod 14), že „odmítne-li krajský soud žalobu podle nesprávného ustanovení, jedná se sice o vadu, tato vada však není důvodem pro zrušení usnesení o odmítnutí žaloby, byl-li dán jiný důvod odmítnutí. Zrušení napadeného usnesení a vrácení věci k novému odmítnutí ze správného důvodu by totiž bylo v rozporu se zásadou procesní ekonomie, která nedovoluje řešit v soudním řízení jen teoretické otázky bez praktického významu pro účastníky řízení (viz rozsudek NSS ze dne 3. 2. 2006, č. j. 1 Afs 129/2004-76, č. 1476/2008 Sb. NSS).“ Ačkoli tedy v nyní projednávané věci napadené usnesení krajského soudu bude zrušeno z důvodů, které budou podrobněji vysvětleny níže v částech III.B a III.C tohoto rozsudku, ve vztahu k prvému tvrzenému zásahu by nesprávný důvod odmítnutí sám o sobě ke zrušení napadeného usnesení nevedl. Výrok o odmítnutí je totiž ve výsledku správný, i když měl být učiněn s jiným odůvodněním a dle jiného ustanovení zákona.

[29] Nejvyšší správní soud zároveň pro úplnost doplňuje, že krajský soud se v tomto řízení nemohl zabývat zákonností vydaných správních rozhodnutí o přestupu obou dětí, jak stěžovatel požaduje v kasační stížnosti. Nelze souhlasit ani s výtkou, že krajský soud správní rozhodnutí o přestupu v napadeném usnesení nespecifikoval. Obě rozhodnutí jsou specifikována v bodě 4 odůvodnění usnesení.

[30] Důvodnou pak Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelovu námitku stran porušení práva na spravedlivý proces. V situaci, kdy krajský soud v této části správně žalobu odmítl, nebyl dán důvod, aby stěžovateli dosílal vyjádření žalovaných.

III.B Neposkytování informací o vzdělávání

[31] Žáci a studenti mají právo na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání [§ 21 odst. 1 písm. b) školského zákona], přičemž toto právo zákon výslovně zakládá i jejich zákonným zástupcům (§ 21 odst. 2 školského zákona).

[32] Stěžovatel se podanou žalobou domáhal rovněž ochrany před nezákonným zásahem žalovaných spočívajícím v neposkytování informací o vzdělávání svých nezletilých dětí. Stěžovatel výslovně žádal, aby krajský soud uložil žalovaným mu tyto informace poskytovat rovným, přímým a nediskriminačním způsobem. Vytýkané jednání žalovaných, jak vyplývá z žaloby, spočívá dle stěžovatele v tom, že na něm žalované vyžadují komunikaci výhradně přes zástupkyni, zatímco s matkou dětí běžně komunikují přes školní aplikace, což ve výsledku vede k vyloučení stěžovatele z informování o vzdělávání dětí.

[33] Touto částí žaloby se však krajský soud v napadeném usnesení vůbec nezabýval. Stěžovatelem namítané neposkytování informací o průběhu a výsledku vzdělávání žáka jeho zákonnému zástupci přitom nesouvisí s vlastním rozhodnutím o přestupu žáka, jímž (jak bylo vysvětleno výše) stěžovatel není přímo dotčen na veřejných subjektivních právech a povinnostech. V tomto ohledu je tedy napadené usnesení krajského soudu zatíženo nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů.

[34] Nejvyššímu správnímu soudu zároveň nepřísluší, aby se takto vymezeným zásahem zabýval jako první v řízení o kasační stížnosti namísto soudu krajského, který bude povinen se v dalším řízení s touto částí žaloby vypořádat.

III.C Postup krajského úřadu v obnovených řízeních

[35] Obdobně krajský soud zcela pominul, že stěžovatel za nezákonný zásah označil rovněž postup krajského úřadu v obnovených řízeních ve věcech vydaných správních rozhodnutí, jimiž byly povoleny přestupy stěžovatelových nezletilých dětí. Krajský soud na toto rozšíření žaloby nijak nereagoval, nepoučil stěžovatele ani jej nevyzval k vysvětlení, jak má k tomuto podání, které směřuje proti jinému žalovanému, přistupovat (zda je stěžovatel zamýšlel jako rozšíření původní žaloby, anebo se jednalo o žalobu novou). V odůvodnění napadeného usnesení není o tomto podání a v něm vymezeném jednání krajského úřadu jako nezákonného zásahu žádná zmínka, krajský soud o něm nerozhodl a svůj postup v usnesení neodůvodnil. Také z tohoto důvodu proto nemůže napadené usnesení obstát.

[36] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení pro nepřezkoumatelnost, nepředjímá, zda jsou v případě stěžovatelem tvrzených zásahů popsanych v částech III.B a III.C odůvodnění tohoto rozsudku splněny procesní podmínky přípustnosti řízení o nich. Rovněž tím nepředjímá případný výsledek věcného posouzení, zda se jedná o zásahy nezákonné, či nikoli.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto ve smyslu § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku.

[38] V dalším řízení rozhodne krajský soud také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2026

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu